

Dit informatieblad is opgesteld in samenwerking met de [Raad van notarissen van de Europese Unie \(CNUE\)](#).

1 Hoe wordt de uiterste wilsbeschikking (testament, gemeenschappelijk testament, erfovereenkomst) opgesteld?

Erfeniskwesties worden geregeld door de Finse Erfwet (40/1965). Bij een overlijden kan alleen een testament bepalen wat er met de nalatenschap moet gebeuren. Een testament moet schriftelijk worden opgemaakt in het gelijktijdige bijzijn van twee getuigen. De erflater moet het testament ondertekenen of zijn /haar eerder gezette handtekening bevestigen. De getuigen moeten het testament bekrachtigen door het na de erflater te ondertekenen of door de handtekening van de erflater op het testament te bevestigen. Ook een mondeling testament kan in bepaalde uitzonderlijke gevallen bindend zijn. Voorts kan een wederzijds testament worden opgemaakt, dat in de meeste gevallen een door echtgenoten opgemaakt testament is waarin eigendomsrechten aan elkaar worden overgedragen. Wederzijdse testamente zijn onderworpen aan dezelfde formele vereisten als andere testamente. De regels die van toepassing zijn op wederzijdse testamente tussen echtgenoten zijn ook van toepassing op wederzijdse testamente tussen personen die een geregistreerd partnerschap hebben gesloten.

2 Moet de wilsbeschikking worden geregistreerd en, zo ja, hoe?

De autoriteiten in Finland houden geen register van testamente bij.

3 Gelden er beperkingen voor de bevoegdheid om bij uiterste wil te beschikken (bv. een wettelijk erfdeel)?

De vrijheid om legaten toe te kennen is beperkt, ten bate van de directe nakomelingen en de echtgeno(o)t(e) van de overledene. Directe nakomelingen en geadopteerde kinderen, evenals hun nakomelingen, hebben recht op een legitieme portie van de nalatenschap van de overledene. De legitieme portie bedraagt de helft van de waarde van de nalatenschap die aan de erfgenaam zou toevallen bij het volgen van de wettelijke volgorde van erfopvolging. Een echtgeno(o)t(e) geniet altijd bescherming tegen een door de overleden echtgeno(o)t(e) opgemaakt testament. De langstlevende echtgeno(o)t(e) kan de onverdeelde nalatenschap van de overleden echtgeno(o)t(e) houden, tenzij anders wordt bepaald op basis van een verzoek van een directe nakomeling om verdeling van de nalatenschap of op basis van een door de overledene opgemaakt testament. De langstlevende echtgeno(o)t(e) kan de echtelijke woning evenwel altijd onverdeeld houden, evenals de normale huishoudelijke goederen, tenzij de langstlevende echtgeno(o)t(e) vastgoed bezit dat als woning kan worden gebruikt.

4 Wie erft er en hoeveel, wanneer er geen uiterste wilsbeschikking is?

De primaire begunstigden zijn de directe nakomelingen, die elk een gelijk deel van de nalatenschap ontvangen. Als er een kind is overleden, zullen eventuele nakomelingen van dat kind de plaats van het kind innemen, en zal elke tak van de familie een gelijke portie ontvangen. Als de overledene was gehuwd en niet wordt overleefd door enige directe nakomeling, zal primair de langstlevende echtgeno(o)t(e) de nalatenschap van de overleden echtgeno(o)t(e) erven. Geregistreerde partners hebben recht om te erven onder dezelfde voorwaarden als echtgenoten. Als de overledene niet wordt overleefd door enige directe nakomeling en ten tijde van zijn of haar overlijden niet was gehuwd, zullen de vader en de moeder van de overledene elk de helft van de nalatenschap ontvangen. Als de vader en de moeder van de overledene zijn overleden, zal dat erfdeel worden verdeeld onder de broers en zussen van de overledene. Als er een broer of zus is overleden, zullen eventuele nakomelingen van die broer of zus zijn of haar plaats innemen, en zal elke tak van de familie een gelijke portie ontvangen. Als er geen broers of zussen zijn, of nakomelingen van broers of zussen, maar een van de ouders van de overledene nog in leven is, zal die ouder de gehele nalatenschap ontvangen. Als geen van bovengenoemde erfgenamen de overledene heeft overleefd, zullen de ouders van de vader en moeder van de overledene de gehele nalatenschap ontvangen. Als de grootvader aan vaderskant, de grootmoeder aan vaderskant, de grootvader aan moederskant of de grootmoeder aan moederskant zijn overleden, gaat het deel van de nalatenschap dat naar die grootouder zou zijn gegaan naar zijn of haar kinderen. Volle neven en nichten hebben geen recht op een erfenis.

5 Welke autoriteiten zijn bevoegd:

5.1 op het gebied van erfopvolging?

De verantwoordelijkheid voor kwesties rond het beheer van erfrechtelijke zaken is verdeeld over verschillende autoriteiten. De belastingdienst van de plaats waar de overledene woonde moet binnen een maand nadat deze is opgesteld een boedelbeschrijving ontvangen, d.w.z. een lijst van de bezittingen en schulden van de overledene. Ook kan een rechter worden verzocht om de lijst van personen met een aandeel in de nalatenschap te controleren. Het ministerie van Financiën is de centrale autoriteit voor aangelegenheden in verband met de verwerving van eigendommen door de staat. De districtsrechtbank (*käräjäoikeus*) in het rechtsgebied waar de overledene woonde zal de bevoegde rechtbank zijn voor alle zaken die verband houden met de nalatenschap.

5.2 om een verklaring houdende verwerping of aanvaarding van de nalatenschap te ontvangen?

Een erfenis kan in ontvangst worden genomen door deze feitelijk in bezit te nemen. De erfgenaam kan ook een afzonderlijke verklaring van ontvangst opstellen. Als de nalatenschap is verdeeld, moet een verklaring van ontvangst van de erfenis worden opgesteld voor de begunstigde(n). Als de nalatenschap niet is verdeeld, moet een verklaring van ontvangst worden opgesteld voor de persoon die de nalatenschap beheert. Deze verklaring kan ook bij een rechtbank worden ingediend.

Het weigeren van een erfenis is een vrijwillige keuze, maar deze weigering dient wel schriftelijk te gebeuren. Een weigeringsverklaring kan worden opgesteld voor elke persoon met een aandeel in de nalatenschap van de overledene, de beheerder van de nalatenschap, de persoon die de nalatenschap verdeelt, de executeur van het testament of nakomelingen die de plaats van overleden erfgenamen innemen. Wil de weigering rechtskracht hebben met betrekking tot een beslaglegging door een erfgenaam, dan moet de erfgenaam ofwel een schriftelijke verklaring van weigering van de nalatenschap van de overledene afgeven, voor informatiedoeleinden, of de weigeringsverklaring deponeren bij de bevoegde rechtbank, zodat de verklaring kan worden ingeschreven in de registers (artikel 81 van hoofdstuk 4 van het Finse Wetboek van Rechtsvordering).

5.3 om een verklaring houdende verwerping of aanvaarding van een legaat te ontvangen?

Er bestaat geen voorgeschreven vorm voor het meedelen van iemands intenties betreffende de begunstigde(n) van een testament. Een verklaring van begunstiging die is afgelegd of ingediend bij de feitelijke beheerder van de nalatenschap of de persoon die de nalatenschap verdeelt, zal worden beschouwd als een verklaring dat de betrokken persoon begunstigde is van het testament en zal dienen als uitgangspunt voor de te nemen maatregelen ten aanzien van de desbetreffende bezitting. Voor de kennisgeving aan de erfgenamen zal een mededeling dat een begunstigde zijn of haar rechten op grond van het testament wenst te doen gelden, volstaan.

Elke verklaring van weigering van een legaat moet schriftelijk worden ingediend. Wil de weigering rechtskracht hebben met betrekking tot een beslaglegging door een legataris, dan moet de legataris ofwel een schriftelijke verklaring van weigering van de nalatenschap van de overledene afgeven, voor informatiedoeleinden, of de weigeringsverklaring deponeren bij de bevoegde rechtbank, zodat de verklaring kan worden ingeschreven in de registers (artikel 81 van hoofdstuk 4 van het Finse Wetboek van Rechtsvordering).

5.4 om een verklaring houdende verwerping of aanvaarding van een wettelijk erfdeel te ontvangen?

De erfgenaam moet de vordering van zijn of haar legitieme portie binnen zes maanden na in kennis te zijn gesteld van het bestaan van het testament indienen bij de begunstigde via een deurwaarder of op een andere verifieerbare manier. Een vordering van een legitieme portie kan ook worden ingediend door binnen de hierboven vermelde termijn een mededeling te plaatsen in een staatsblad of soortgelijke publicatie als de vordering niet is betekend aan de begunstigde omdat hij of zij vermoedelijk heeft geprobeerd om informatie die voor de vordering van belang is achter te houden of als zijn of haar adres niet bekend is.

6 Korte beschrijving van de procedure voor de behandeling van een erfopvolging uit hoofde van het nationale recht, waaronder de vereffening van de nalatenschap en de verdeling van de goederen (geef ook aan of de erfopvolgingsprocedure ambtshalve wordt ingeleid door een gerecht of een andere bevoegde autoriteit).

In Finland initiëren de autoriteiten niet op eigen initiatief erfrechtelijke procedures. Na het overlijden van een persoon wordt eerst de documentatie voor de nalatenschap, waaronder een boedelbeschrijving, opgesteld. De boedelbeschrijving is een document dat duidelijkheid verschaft over de status van de nalatenschap van de overledene; in de boedelbeschrijving worden de goederen en op het vermogen drukkende verplichtingen van de overledene opgesomd. Ook de personen die een aandeel hebben in de nalatenschap van de overledene worden in de boedelbeschrijving vermeld, samen met de goederen en verplichtingen van de langstlevende echtgeno(o)t(e) en de gezamenlijke goederen en verplichtingen van de twee echtgenoten. De documentatie voor de nalatenschap moet binnen drie maanden na het overlijden worden opgesteld, maar de belastingdienst kan deze termijn verlengen indien daar een bijzondere reden voor bestaat.

De verplichting om de documentatie voor de nalatenschap op te stellen berust bij de persoon die een aandeel in de nalatenschap heeft en verantwoordelijk is voor het beheer van het vermogen dat de nalatenschap uitmaakt, of bij de beheerder van de nalatenschap of de executeur van het testament. Deze persoon moet twee personen selecteren om de documentatie voor de nalatenschap op te stellen. De stamboom van de overledene moet bij de boedelbeschrijving worden gevoegd. In Finland houden zowel kerken als de burgerlijke stand bevolkingsregisters bij, en officiële uittreksels uit de registers kunnen worden aangevraagd bij de rechtbank of bij de kerkelijke gemeenschap waar de overledene stond ingeschreven. De boedelbeschrijving moet binnen een maand nadat de documentatie voor de nalatenschap is opgesteld worden ingediend bij de Finse belastingdienst (*Verohallinto*).

Wanneer een persoon die een testament heeft opgemaakt overlijdt, moet de begunstigde van het testament het testament ter informatie meedelen aan de erfgenamen, via een deurwaarder of op een andere verifieerbare manier, en hun een gewaarmerkt afschrift van het testament doen toekomen. Als een erfgenaam het testament wenst te betwisten, moet hij of zij binnen zes maanden na in kennis te zijn gesteld van het testament een klacht indienen.

De nalatenschap kan pas worden verdeeld nadat deze is afgewikkeld. De afwikkeling van een nalatenschap omvat het bepalen van het vermogen in de nalatenschap, het vervullen van de verplichtingen van de overledene en zijn of haar nalatenschap in verband met eventuele schulden, en het doen gelden van de rechten van eventuele specifieke begunstigten en/of legatarissen. Met het oog op de afwikkeling van de nalatenschap zijn de personen met een aandeel in de nalatenschap de gezamenlijke eigenaars van het vermogen in de nalatenschap, tenzij er is voorzien in een specifieke wijze van beheer van de nalatenschap. De personen met een aandeel in de nalatenschap kunnen ook de rechtbank verzoeken om, in plaats van dit gezamenlijke beheer, een specifieke beheerder van de nalatenschap van de overledene te benoemen. Zodra de nalatenschap onder het beheer van de beheerder is geplaatst, houdt het gezamenlijk beheer door de personen met een aandeel in de nalatenschap op te bestaan en hebben ze niet langer het recht om te beslissen over aangelegenheden met betrekking tot de nalatenschap van de overledene. De beheerder van de nalatenschap heeft tot taak om alle maatregelen te nemen die noodzakelijk zijn voor de afwikkeling ervan. Nadat de nalatenschap is afgewikkeld, moet de beheerder de personen met een aandeel in de nalatenschap daarvan in kennis stellen en een verklaring over zijn of haar beheer opstellen.

Na de afwikkeling van de nalatenschap heeft elke persoon met een aandeel in de nalatenschap het recht te verzoeken om de verdeling ervan. Als de overledene was gehuwd of een geregistreerd partnerschap had gesloten, moet het vermogen eerst worden verdeeld voordat de erfgenamen hun erfenis ontvangen. De personen met een aandeel in de nalatenschap kunnen de nalatenschap verdelen op de wijze die ze onderling zijn overeengekomen. Voor de verdeling van de nalatenschap moet een notariële akte worden verleden, die moet worden ondertekend door de personen met een aandeel in de nalatenschap en die als waarheidsgetrouw en correct moet worden bekrachtigd door twee onpartijdige getuigen.

De verdeler van de nalatenschap kan ook de rechtbank verzoeken om deze te verdelen. Dit gebeurt doorgaans wanneer de personen met een aandeel in de nalatenschap het niet eens kunnen worden over de verdeling. De persoon die de nalatenschap verdeelt zal de beheerder van de nalatenschap of de executeur van het testament zijn, tenzij anders wordt bepaald, als hij of zij geen aandeel in de nalatenschap heeft en de personen met een aandeel in de nalatenschap hem of haar verzoeken om deze te verdelen en er in het testament geen andere persoon voor deze verdeling is aangewezen.

De persoon die de nalatenschap verdeelt moet het tijdstip waarop en de plaats waar de verdeling zal geschieden bepalen en de personen met een aandeel in de nalatenschap daarvoor uitnodigen op verifieerbare wijze. De persoon die de nalatenschap verdeelt moet ernaar streven dat de personen met een aandeel in de nalatenschap het eens zijn over de verdeling. Als die overeenstemming wordt bereikt, moet de nalatenschap dienovereenkomstig worden verdeeld. Als er geen overeenstemming wordt bereikt, moet de persoon die de nalatenschap verdeelt dit zodanig doen dat elk van de personen met een aandeel in de nalatenschap een deel van het totale vermogen ontvangt. Als de nalatenschap niet op enige andere wijze kan worden verdeeld, kan de rechtbank, op verzoek van de persoon die de nalatenschap verdeelt, gelasten dat bepaalde bestanddelen van het vermogen of, indien nodig, het gehele vermogen dat de nalatenschap uitmaakt, moet(en) worden verkocht door de persoon die de nalatenschap verdeelt. Deze persoon zal een document inzake de verdeling van de nalatenschap opstellen en ondertekenen. Elke persoon met een aandeel in de nalatenschap kan de resulterende verdeling aanvechten door binnen zes maanden na de verdeling een klacht in te dienen tegen de andere personen met een aandeel in de nalatenschap.

7 Hoe en wanneer wordt iemand erfgenaam of legataris?

Een persoon heeft de hoedanigheid van erfgenaam als hij of zij in een familie-, huwelijks- of adoptierelatie staat tot de overledene, naar gelang van hetgeen de wet vereist. Een begunstigde kan een natuurlijke persoon of een rechtspersoon zijn.

Een erfgenaam of begunstigde kan alleen iemand zijn die ten tijde van het overlijden met de overledene, of degene die het testament heeft opgemaakt, samenleefde. Een uitzondering op deze regel is een kind dat vóór het overlijden van de overledene is verwekt en erna levend is geboren.

Een erfgenaam of begunstigde die zijn of haar rechten wil doen gelden moet de erfenis in ontvangst nemen of zijn of haar vordering bij de persoon of personen die de erfenis in ontvangst heeft of hebben genomen, indienen. Als de erfenis niet is verdeeld, moet de vordering worden ingediend bij de persoon die de nalatenschap beheert. De vordering kan ook worden ingediend bij de rechtbank. De erfgenaam of begunstigde moet de erfenis die of het testament dat hij of zij heeft ontvangen beheren als hij of zij de zorg voor de nalatenschap op zich heeft genomen – hetzij alleen, hetzij samen met andere personen –, heeft deelgenomen aan het opstellen van de documentatie inzake de verdeling van de nalatenschap of andere stappen heeft ondernomen in verband met het vermogen in kwestie.

8 Zijn de erfgenamen aansprakelijk voor de schulden van de erflater en, zo ja, onder welke voorwaarden?

Een persoon met een aandeel in de nalatenschap van de overledene is niet persoonlijk aansprakelijk voor diens schulden. Een persoon die een aandeel in de nalatenschap van de overledene heeft en de documentatie inzake de verdeling van de nalatenschap moet opstellen, zal slechts dan persoonlijk aansprakelijk zijn voor de schulden van de overledene als hij of zij verzuimt deze documentatie tijdig in te dienen.

De schulden van de overledene en diens nalatenschap zullen worden vereffend uit de goederen van de nalatenschap. De personen met een aandeel in de nalatenschap van de overledene zullen echter persoonlijk aansprakelijk zijn voor schulden en verplichtingen die in de nalatenschap zijn opgenomen.

9 Welke documenten en/of informatie zijn normaliter vereist voor de registratie van onroerende goederen?

De documenten die vereist zijn om onroerende zaken in te schrijven zullen variëren, afhankelijk van de vraag of de onroerende zaak in kwestie is verkregen door wettelijk te erven of bij testament. Bij het indienen van een verzoek om bevestiging van een inschrijving in het kadaster op basis van een wettelijk verkregen erfenis moeten de boedelbeschrijving, de stamboom van de overledene, eventuele documenten inzake de verdeling van de nalatenschap en eventuele documenten inzake de overdracht van geërfde onroerende zaken bij het verzoek worden gevoegd. De verzoeker moet ook bewijzen dat de verdeling van de nalatenschap rechtskracht heeft door bij het verzoek ook hetzij een door alle personen met een aandeel in de nalatenschap ondertekend aanvaardingsdocument, hetzij een door de bevoegde rechtbank van de woonplaats van de overledene afgegeven verklaring van rechtskracht te voegen. Bij het indienen van een verzoek om bevestiging van een inschrijving in het kadaster op basis van een testament moeten de boedelbeschrijving, de stamboom van de overledene, het originele testament, een verklaring dat het testament rechtskracht heeft en bewijs dat alle erfgenamen in kennis zijn gesteld van het testament, bij het verzoek worden gevoegd. Als de lijst van personen met een aandeel in de nalatenschap (in de boedelbeschrijving) als waarheidsgetrouw en correct moet worden bekrachtigd door een rechter, hoeft er geen stamboom bij het verzoek te worden gevoegd.

9.1 Is de benoeming van een beheerder verplicht of op verzoek verplicht? Indien dat verplicht is of verplicht is op verzoek, welke maatregelen moeten er dan worden genomen?

Het is niet verplicht om een verzoek tot benoeming van een beheerder van de nalatenschap in te dienen. Als bij de rechtbank een dergelijk verzoek wordt ingediend, moet de rechtbank een beheerder van de nalatenschap benoemen. Zo'n verzoek kan worden ingediend door elke persoon met een aandeel in de nalatenschap, de executeur van het testament of een begunstigde van het testament. Het vermogen dat de nalatenschap uitmaakt kan ook worden overhandigd aan de beheerder van de nalatenschap na een verzoek daartoe door een crediteur van de nalatenschap, op instructie van de overledene of op verzoek van een persoon die aansprakelijk is voor de schulden van de overledene.

9.2 Wie is er gerechtigd de uiterste wilsbeschikking van de erflater uit te voeren en/of de nalatenschap te beheren?

De personen met een aandeel in de nalatenschap zullen het vermogen dat de nalatenschap uitmaakt gezamenlijk beheren, tenzij er is voorzien in een specifieke wijze van beheer van de nalatenschap. De personen met een aandeel in de nalatenschap kunnen ook overeenkomen om de nalatenschap gezamenlijk te beheren en dat de nalatenschap tot nader order of gedurende een bepaalde termijn onverdeeld blijft.

De nalatenschap van een overledene kan op grond van een beslissing van de rechtbank worden overgedragen aan de beheerder van de nalatenschap. In dat geval houdt het gezamenlijke beheer door de personen met een aandeel in de nalatenschap op en zullen deze personen geen besluiten meer kunnen nemen over de nalatenschap, ook geen unanieme besluiten.

De overledene kan in zijn of haar testament een bepaalde persoon tot executeur van het testament benoemen. De executeur is belast met de afwikkeling van de nalatenschap en de uitvoering van het testament. De executeur zal alle aangelegenheden afhandelen die anders de verantwoordelijkheid zouden zijn geweest van personen met een aandeel in de nalatenschap of van de beheerder van de nalatenschap. De benoeming van een executeur staat de benoeming van een beheerder van de nalatenschap niet in de weg. Als in het testament een executeur wordt benoemd, zal deze ook tot beheerder van de nalatenschap worden benoemd, tenzij er een goede reden is om dat niet te doen.

9.3 Over welke bevoegdheden beschikt een beheerder?

Gezamenlijk beheer van de nalatenschap van een overledene is een unanieme vorm van beheer, waarop slechts in bepaalde bijzondere gevallen uitzonderingen van toepassing zijn. Bij gezamenlijk beheer van een nalatenschap zullen de personen met een aandeel in de nalatenschap deze vertegenwoordigen tegenover derden en kunnen ze gezamenlijk procederen in zaken die verband houden met de nalatenschap. Een maatregel die geen uitstel kan verdragen, kan echter ook worden genomen zonder dat alle personen met een aandeel in de nalatenschap daarin hebben toegestemd. De personen met een aandeel in de nalatenschap kunnen ook iemand machtigen om deze af te handelen.

Wanneer de rechtbank een beheerder van de nalatenschap benoemt, zal de rechtbank een benoemingsdocument aan de beheerder afgeven waarin de nalatenschap waarop het beheer betrekking heeft wordt gespecificeerd. De bevoegdheden van de beheerder van de nalatenschap hebben uitsluitend betrekking op de nalatenschap waarvoor de rechtbank hem of haar heeft benoemd. Nadat de nalatenschap van de overledene is overgedragen aan de beheerder ervan, zal deze de nalatenschap vertegenwoordigen tegenover derden en kan hij of zij procederen in zaken die verband houden met de nalatenschap. Het is de taak van de beheerder van de nalatenschap om alle stappen te ondernemen die nodig zijn voor de afwikkeling ervan. De beheerder van de nalatenschap moet het advies van de personen met een aandeel in de nalatenschap inwinnen over aangelegenheden die van belang zijn voor een of meerdere van hen. Zelfs in dat geval is toestemming van de personen met een aandeel in de nalatenschap voor de beheerder van de nalatenschap geen absolute voorwaarde om actie te ondernemen.

De reikwijdte van de bevoegdheden van de executeur tijdens het afwikkelingsproces is afhankelijk van het testament. Tenzij in het testament anders wordt bepaald, zal de executeur dezelfde bevoegdheden hebben als de beheerder van de nalatenschap.

10 Welke documenten worden krachtens het nationale recht gewoonlijk gebruikt tijdens of aan het einde van een erfopvolgingsprocedure ter staving van de rechtspositie en de rechten van de rechthebbenden? Hebben zij een specifieke bewijskracht?

De boedelbeschrijving en het document inzake de verdeling van de nalatenschap zijn documenten die de status van een legataris of een begunstigde aangeven en moeten tijdens de erfopvolgingsprocedure worden opgesteld.

In de boedelbeschrijving moeten de personen met een aandeel in de nalatenschap, de goederen en verplichtingen van de overledene, de begunstigden en de langstlevende echtgeno(o)t(e) (als deze geen aandeel in de nalatenschap heeft) worden vermeld.

Het document inzake de verdeling van de nalatenschap vormt de basis voor de verdeling ervan. Het is echter geen afdwingbaar document in die zin dat het kan worden gebruikt als rechtsgrondslag voor een beslaglegging of als instrument voor de overdracht van het beheer. Voor elke tenuitvoerleggingsmaatregel zal een afzonderlijke gerechtelijke uitspraak met rechtskracht nodig zijn.

Het concept van de formele bewijskracht van een document wordt in Finland niet erkend.

Laatste update: 02/03/2018

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJM-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJM en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.